

**Arkitektroller för den digitaliserade
organisationen**

2020

Sammanfattning

Syftet med detta dokument är att beskriva arkitektroller relaterade till dagens ökande grad av digitalisering i organisationer och anpassade till svenska förhållanden. Dokumentet är en revision av de tidigare utgåvorna "IT-relaterade arkitektroller i Sverige 2012" och "Arkitektroller inom IT i Sverige 2007" med syfte att modernisera innehållet.

Rollbeskrivningarna är tydligt relaterade mot Iasa:s internationella definitioner för att bättre fungera för organisationer som befinner sig på en internationell arena.

Arbetet med dokumentet har resulterat i definitionen av totalt fem kompetensroller som beskriver den typ av arbete som utförs.

Kompetensrollerna som definieras är:

- Enterprisearkitekt
- Verksamhetsarkitekt
- Lösningarkitekt
- Mjukvaruarkitekt
- Infrastrukturarkitekt

I anslutning till kompetensrollerna definieras även ett antal förmågor som är önskvärda oavsett vilken kompetensroll man agerar inom. Utöver kompetensrollerna beskrivs ett antal vanligt förekommande rollbenämningar, och hur de relaterar till kompetensrollerna.

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	I
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	II
1 INTRODUKTION	4
1.1 BAKGRUND	4
1.2 SYFTE	4
1.3 MÅLGRUPPER	5
1.4 VAD ÄR IT-ARKITEKTUR?	5
2 OMFATTNING	6
3 ROLLER	7
3.1 ÖVERSIKT AV ROLLER	7
3.1.1 VAD ÄR EN ROLL?	7
3.1.2 POSITIONERING	7
3.2 GEMENSAMT FÖR ALLA ARKITEKTER	8
3.2.1 ALLA ARKITEKTER ÄR STRATEGER	9
3.2.2 ALLA ARKITEKTER ÄR LAGSPELARE	10
3.3 ROLL- OCH FUNKTIONS BESKRIVNINGAR	12
3.3.1 ENTERPRISEARKITEKT.....	12
3.3.1 VERKSAMHETSARKITEKT	14
3.3.2 LÖSNINGSARKITEKT.....	16
3.3.3 MJUKVARUARKITEKT.....	18
3.3.4 INFRASTRUKTURARKITEKT	19
3.3.5 RELATION TILL IASA GLOBALS ROLLER.....	20
4 RELATERADE ROLLER	23
5 ÖVRIGT	26

5.1 HUR KOMMER DETTA LEVA VIDARE.....	26
5.2 DEFINITIONER	26
6 REFERENSER	27
6.1 ARBETSGRUPP	27

1 Introduktion

1.1 Bakgrund

I 2007 gav IASA ut dokumentet "Arkitektroller inom IT i Sverige 2007" i en ansats att skapa en enad bild av vilka olika arkitektroller inom IT som finns oavsett företag eller organisation. Detta dokument har varit uppskattat och har fungerat på ett normgivande sätt för både företag och myndigheter sedan dess.

Vid 2012 års revision uppdaterades dessa arkitektroller för att återspegla de förändringar som skett sedan 2007. Exempel på förändringar var att beskrivningarna av de olika rollerna nyanserades, grändragningen mellan befintliga roller tydliggjordes och angränsande roller togs med för diskussion.

Detta är den tredje utgåvan och rollbeskrivningarna har ytterligare uppdaterats och nyanserats för att möta de utmaningar inom digitalisering som många organisationer står inför.

1.2 Syfte

Detta dokument har flera syften:

- **Skapa en utförlig beskrivning av olika arkitektroller oberoende av organisation och utbildning.** Detta genom att presentera roller snarare än titlar eller befattningar (som varierar mycket mellan olika organisationer och utbildningar). Rollerna definieras genom beskrivningar, leverabler och ansvarsområden. Det är fullt möjligt att en och samma person axlar flera roller inom sin organisation. Dessa beskrivningar hjälper både organisationen att tydliggöra sitt arkitekturarbete och ger individen möjlighet att jämföra sin egen kompetens med de rekommenderade rollerna.
- **Tydligt relatera till internationella roller.** Detta dokument relaterar tydligt mot IASAs definierade roller. Syftet med detta är att materialet skall fungera även i de internationella organisationer som verkar i Sverige, samt att de olika certifieringar som IASA erbjuder baseras på de internationella definitionerna. Rollbeskrivningarna har delvis redan fungerat som normgivande för arkitekter och arkitektur i Sverige.
- **Beskriva rollernas inbördes relation.** Detta för att tydliggöra skillnader och likheter mellan olika roller.
- **Säkerställa ett heltäckande arkitekturarbete.** Genom att presentera och synliggöra vilka arkitektroller och ansvarsområden som kan finnas i en organisation är vår förhoppning att kunna bidra till ett arkitekturarbete som är heltäckande vad gäller verksamhets- och teknikutveckling.

- **Vara ett hjälpmedel vid rekrytering.** Detta dokument är ett hjälpmedel både för individen och rekryterande organisationer för att matcha efterfrågad kompetens med erbjuden kompetens.
- **Fördjupa och förtydliga.** Dokumentet syftar även till att fördjupa och förtydliga rollerna och därmed bidra till dialog och samsyn.

1.3 Målgrupper

De tänkta målgrupperna för detta dokument är:

- **Arkitekter** – För att kunna identifiera den egna kompetensen och relatera den till de rekommenderade rollerna
- **Arbetsgivare** – För att kunna bygga upp en väl fungerande organisation med arkitekter och för att få en förståelse för vilka roller som behövs samt hur dessa förhåller sig till varandra.
- **Rekryterare** – För att ge både egna rekryterare och rekryteringsföretag en tydlig bild över de olika arkitektrollerna och de krav som ställs på dessa för att göra mer lyckade rekryteringar.
- **Övriga målgrupper** – Angränsande roller, exempelvis IT-chef, VD med flera som vill skapa sig en bild av vilka olika typer av arkitekter som finns.

1.4 Vad är IT-arkitektur?

Iasa Globals definition av IT-arkitektur är *"the art or science of designing and delivering valuable technology strategies"* som kan översättas till *"förmågan att designa och leverera värdeskapande teknikstrategier"*.

En arkitekt definieras av Iasa Global som *"Technology Strategist for the business"* som kan översättas till *"teknikstrateg för verksamheten"*.

Fokus för en arkitekt är alltså att leverera verksamhetsnytta i form av beslut och strategier inom IT, som ger verksamheten mest strategisk nytta för investerade resurser.

Detta innebär att arkitektur i första hand inte består av de modeller och artefakter som tas fram under arkitekturarbetet, utan snarare de beslut och motiv som ligger bakom. Bakom dessa beslut kan det ligga överväganden om tillgänglig kompetens, kalendertid, likviditet, långsiktig vinst, driftskostnad, trender på marknaden, tekniktrender, möjlighet till vidareutveckling, konkurrenters lösningsval med mera.

2 Omfattning

För att du som läsare av detta dokument skall kunna relatera till informationen i dokumentet så redovisas här omfattningen av innehållet, definitioner av gränsdragningen mellan rollerna samt vilka antaganden som gjorts.

- **Kompetensroller vs titlar.** Dokumentet beskriver enbart olika kompetensroller och hur dessa förhåller sig till varandra. Detta innebär att förutom att en individ kan axla en kompetensroll så kan en och samma roll delas av flera individer och en individ kan också ha flera roller.

Ytterligare ett skäl att beskriva roller snarare än titlar är den flora av titlar och befattningar som finns i både svenska och internationella organisationer. Strukturen på dessa går heller inte alltid att förändra inom den svenska delen av organisationen. Vi ger dock i slutet av dokumentet några exempel på titlar och befattningar som är vanliga i svenska företag för att illustrera hur det kan se ut.

- **Positionering.** De olika rollerna beskrivs i dokumentet i två olika skalor där den ena avser specialisering på skalan **verksamhet** kontra **teknik** och den andra graden av omfattning på skalan **helhet** kontra **detaljer**:
  - **Verksamhet – teknik.** Självklart är allt arbete som bedrivs inom en organisation verksamhetsstödande, även de mer teknikintensiva delarna. Skalan skall mer ge en indikation om var fokus vanligen ligger för respektive arkitektroll, där *verksamhet* betecknar organisationens huvudsakliga syfte och *teknik* betecknar tekniska lösningar för en specifik uppgift.

Samtliga arkitektroller inom Iasa:s verksamhetsområde, oavsett specialisering, inbegriper en viss kunskap om både verksamhet och teknik längs denna skala. Detta innebär att vissa roller klassas som angränsande roller istället för definierade arkitektroller, till exempel affärsarkitekt på verksamhetssidan och hårdvaruarkitekt på tekniksidan.
  - **Helhet – detaljer.** De flesta roller innehåller en blandning av dessa två perspektiv. Skalan reflekterar var tyngdpunkten för arbetet ligger.

3 Roller

3.1 Översikt av roller

läsa rekommenderar i denna utgåva följande kompetensroller för den svenska marknaden:

- Enterprisearkitekt
- Verksamhetsarkitekt
- Lösningsarkitekt
- Mjukvaruarkitekt
- Infrastrukturarkitekt

Dessa roller beskrivs i mer detalj längre fram i detta dokument.

3.1.1 Vad är en roll?

En roll kan beskrivas i termer av ett antal uppgifter som förväntas utföras av en person eller grupp. Vi betonar vikten av kompetensroller. En individ kan axla fler roller, dvs besitta många kompetenser, och en roll kan axlas av fler individer. Märk väl att i definitionen av en roll också ingår att den kan utgöras av en grupp. Teamarbete blir idag en allt viktigare samarbetsform. Arkitekter behöver kunna arbeta tillsammans i arkitektteam. Utöver att arkitekter arbetar tillsammans blir förmågan att samarbeta med andra kompetenser och discipliner i tvärfunktionella team inom en organisation ännu viktigare. Samtliga definierade arkitektroller appliceras lika bra på en grupp som på en individ.

I de flesta organisationer baseras benämningar på roller beroende på omfattning, sammanhang eller domän. Detta gäller även givetvis olika arkitektroller. Rollens omfattning påverkar hur stort inflytande arkitekten har på strategin. Uppgiften som arkitekt, dvs teknikstrateg i verksamheten, är att optimera teknikstrategin i det sammanhang och den omfattning som arkitekten verkar.

3.1.2 Positionering

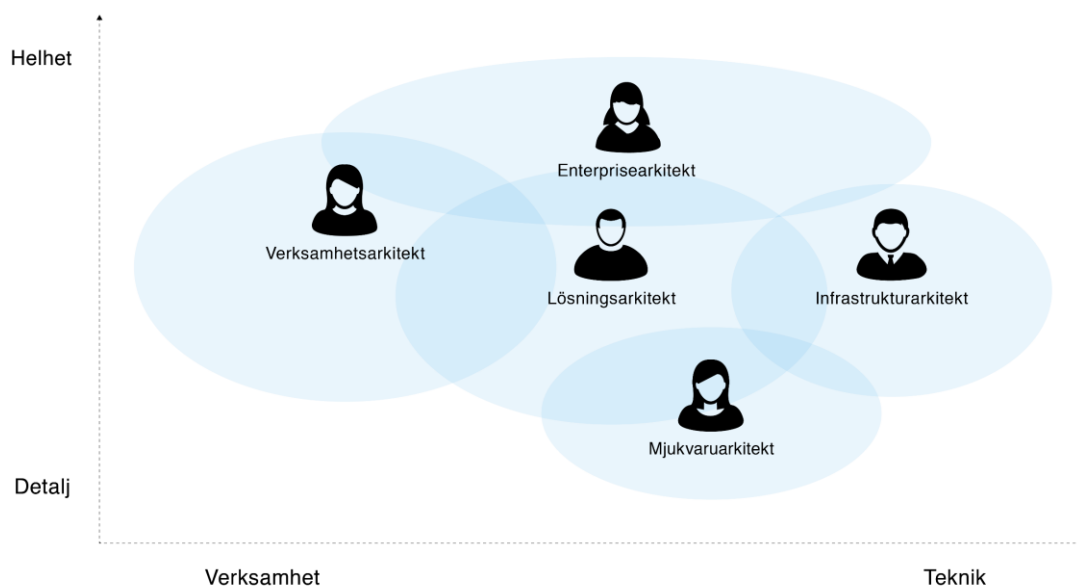
Fokus för en arkitektroll ligger längs med skalorna verksamhet – teknik respektive helhet – detaljer. Det finns inga knivskarpa gränser mellan rollerna och beroende på organisation och personliga egenskaper så flyter de ofta ihop med varandra. Detta är i grunden något positivt då det minskar risken för att viktiga frågor hamnar mellan stolarna. Cirklarna i illustrationen nedan visar hur det olika rollerna kan överlappa varandra, samt att arkitekten har förmågan att röra sig mellan verksamhet och teknik samt mellan helhet och detaljer oberoende av roll.

En utmaning idag för många organisationer är konsekvenserna av digitaliseringens framfart. Tack vare digitaliseringen integreras IT-landskapet i verksamheten i allt högre grad. IT är i många organisationer idag inte längre ett stöd till verksamheten, utan snarare en del av verksamheten som sådan.

Ytterligare en utmaning är olika organisationers förmåga att kunna skala agilt. Kraven på agilitet kommer att sträcka sig långt utöver det operativa utvecklingsteamet. Detta ställer i sin tur krav på transparens mellan rollerna på skalan helhet – detaljer.

Kombinationen av agila- och digitala transformationer medför att avståndet mellan skalan på respektive axel krymper och överlappen mellan olika roller ökar.

3.2 Gemensamt för alla arkitekter

Även om detta dokument primärt syftar till att beskriva de olika arkitektrollerna så är det viktigt att påpeka att oavsett arkitektroll så finns det fler kännetecken som förenar rollerna än som skiljer dem åt. Kompetensen som arkitekten besitter är självklart också viktigare än rolldefinitionen i sig.

Få personer kan leva upp till allt som listas nedan men som arkitekt bör man känna igen sig i merparten av punkterna. Listan är grupperad enligt IASA:s fem områden för baskunskaper. (Se 3.3.5 Relation till IASA Globals roller för mer information.)

- Teknikstrategi för verksamheten (Business Technology Strategy):
  - Har en förmåga att förstå och relatera till organisationens syfte, mål och strategier
  - Sätter mål och medel i relation till varandra. Är det rimligt att nå upp till målet i förhållande till insatsen som krävs? Finns det något alternativ som nästan ger samma nytta men med lägre insats?

- Har erfarenhet från den verksamhet som organisationen bedriver och den kontext som organisationen verkar inom
- IT-miljö (IT Environment):
  - Har egen erfarenhet från flera olika perspektiv (exempelvis projektledare, förvaltare, analytiker och utvecklare) och har senior erfarenhet från flera områden
- Design (Design):
  - Har en god förmåga att beskriva, modellera, visualisera och analysera även komplexa strukturer och samband
  - Har en adekvat teknisk kunskap för sin roll
  - Lyfter blicken och ser utanför det egna ansvarsområdet. Säkerställer att organisationen inte bara gör saker rätt – utan även gör rätt saker
  - Ser till helheten och kan samtidigt dyka ner i detalj inom den egna rollens område
  - Arbetar strukturerat och har en analytisk förmåga
- Kvalitetssegenskaper (Quality Attributes):
  - Har förmågan att balansera olika aspekter mot varandra, så som flexibilitet mot förvaltningsbarhet, prestanda mot kostnad och tänkta användningsmönster etcetera
- Social förmåga (Human Dynamics):
  - Kan kommunicera både verbalt och skriftligt – även med personer inom helt andra kompetensområden
  - Har en god förståelse för, och förmågan att orientera sig inom, organisationens politiska landskap och kan anpassa sitt budskap efter målgrupp
  - Nätverkar med andra både inom och utanför den egna organisationen
  - Har god social kompetens
  - Har ett öppet sinne och är mottaglig för nya influenser och idéer
  - Är serviceinriktad och tillgänglig – som arkitekt finns man till för organisationen och inte tvärtom
  - Har ett naturligt engagemang och drivkraft

3.2.1 Alla arkitekter är strateger

Då definitionen av en arkitekt i detta sammanhang innebär att vara en teknikstrateg för verksamheten, innebär det i sin tur att alla arkitekter är strateger. Dock påverkar självklart rollens omfattning, graden av helhet på skalan, hur stort inflytande arkitekten har på den övergripande strategin.

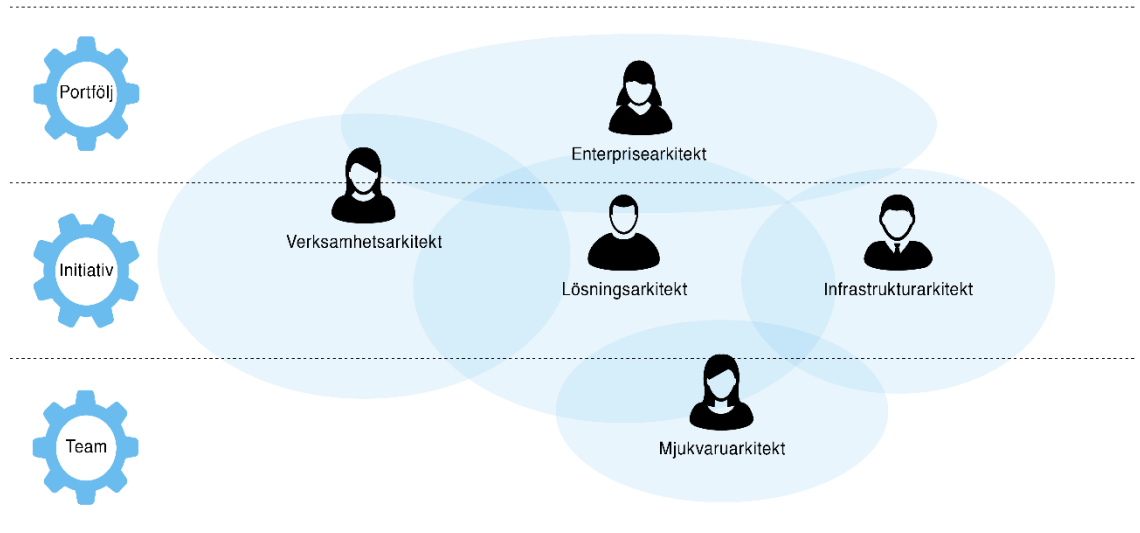
Vi tenderar dock att med strategi allt som oftast mena den övergripande strategin. Och även i alltför hög grad separera övergripande strategiskt arbete med exekvering av strategier. Arkitekten har här en viktig uppgift att skapa transparens mellan strategi och exekvering. Nedan är några exempel på vad en teknikstrategi kan innebära baserat på roll:

- Enterprisearkitekt
  - Tar fram övergripande strategisk inriktning och säkerställer att denna implementeras i portföljen med förändringsinitiativ
- Verksamhets-, lösnings-, och infrastrukturarkitekt
  - Levererar enligt övergripande strategisk inriktning
  - Hittar och förankrar betydande kvalitetsegenskaper med berörda intressenter
  - Tydliggör strategisk inriktning för bland annat utvecklingsteam
- Mjukvaruarkitekten
  - Utformar och realiserar lösning enligt strategisk inriktning
  - Ger strategisk inriktning för systemkonstruktion

3.2.2 Alla arkitekter är lagspelare

Oavsett specialisering är arkitektens roll i huvudsak att agera som en generalist och det är fler egenskaper som förenar arkitekterna än skiljer dem åt. Olika roller har dock olika fokus beroende på positionering längs skalorna verksamhet – teknik, respektive helhet – detaljer. För att lyckas med arkitekturarbete krävs därför en samverkan mellan samtliga definierade roller. Arkitekter som samverkar i team blir en avgörande framgångsfaktor för arkitekturarbetet.

Rollernas positionering på den vertikala axeln spänner över skalan helhetsfokus – detaljfokus, snarare än strategiskt, taktiska och operativa nivåer. Distinktionen är viktig då till exempel strategiskt arbete kan avse både helhet och detaljer, samt att en arkitekt är strateg oavsett roll. Vi vill ändå beröra dessa olika nivåer, då dessa ändå existerar och spelar en viss betydelse i de flesta organisationer. Vi väljer här att istället kalla dem portfölj-, initiativ-, respektive teamnivå.

Samarbetet mellan de olika specialiseringarna av roller blir mest tydligt på den taktiska nivån, där olika initiativ behöver koordineras. Det är kanske ingen slump att vi definierar flest roller med sin primära hemvist på den nivån. Arkitektens kanske viktigaste roll är att bygga broar och skapa transparens mellan olika intressenter och sårntressen. Detta gäller både på den horisontella axeln mellan verksamhet och teknik, såväl som den vertikala mellan portfölj, initiativ och team.

Att endast samarbeta arkitekter emellan räcker dock inte. Tvärfunktionella team har idag blivit en vedertagen organisationsform inom både IT- och verksamhetsutveckling. Framförallt på den operativa nivån har så kallade agila tvärfunktionella utvecklingsteam blivit en norm. Varje teammedlem betraktas som en generalist, men med någon eller några specialistkunskaper. Som en del av generalistrollen ingår att lyfta fram lagkompisens specialiteter, samtidigt som man kan lära av varandra. Fördelen med laget blir då att dess samlade kompetens blir större än summan av respektive individs specialistkompetenser.

Detta förhållningssätt är viktigt att arkitekter tar med sig oavsett nivå i en organisation. På den operativa nivån kan detta gestalta sig i att hela utvecklings-teamet axlar rollen mjukvaruarkitekt.

Även när det gäller tvärfunktionellt samarbete blir arkitektens roll särskilt viktig på den taktiska nivån. Arkitekturen som sådan är större och viktigare än arkitekten, och arkitekten blir den som faciliterar arkitekturarbetet snarare än den som i helhet ansvarar för den. Framförallt verksamhets- och lösningsarkitekter agerar stöd till roller och kompetenser såsom projekt-, förvaltning-, och förändringsledare samt produktägare etcetera. Dessa olika kompetenser blandas med fördel i tvärfunktionella team. Dessa team har då en viktig koordinerande roll på den taktiska nivån att skapa transparens mellan portföljnivån och det operativa arbetet på teamnivån.

Tvärfunktionella team ställer i sig krav på organisationsformen som sådan. Ett slags matrisorganisation där det tvärfunktionella teamet är individens ordinarie hemvist, medan utbytet specialistkompetenser emellan utgörs av virtuella team eller dylika konstruktioner. Arkitektens huvudsakliga hemvist i organisationen blir då i ett tvärfunktionellt team tillsammans med roller utifrån andra discipliner, snarare än renodlade arkitektteam. Detta kan i sig variera något beroende av roll eller specialisering.

Roll	Huvudsaklig hemvist
Enterprisearkitekt	Sammanhållande och övergripande roll för arkitekturarbetet inom organisationen med fokus på helhetssyn
Verksamhetsarkitekt	I organisationens huvudsakliga verksamhet nära utveckling av produkter, processer och informationshantering
Lösningsarkitekt	Mellan verksamheten och det teknikstöd som stöttar verksamheten
Mjukvaruarkitekt	Nära det teknikstöd som används av verksamheten
Infrastrukturarkitekt	Säkerställer att organisationen har rätt infrastruktur för verksamhetens behov av applikationsstöd, nätverkskommunikation, datalagring och säkerhet

3.3 Roll- och funktionsbeskrivningar

3.3.1 Enterprisearkitekt

3.3.1.1 Definition

Enterprisearkitekten säkerställer att IT totalt sett stödjer organisationens strategiska affär. Det innebär bland annat att IT-stödet är byggt på ett sådant sätt att det är förberett för framtida förändringar i affärsmodeller och nya verksamhetskrav. Enterprisearkitekten säkerställer även att IT-stödet realiserar på ett effektivt och långsiktigt hållbart sätt, det vill säga förvaltningsbart och utbytbart.

En enterprisearkitektur är ingen isolerad företeelse. I själva verket uppstår en väl exekverande enterprisearkitektur när samspelet fungerar mellan de roller som ansvarar för att utveckla och förvalta arkitekturen, det vill säga verksamhets-, lösnings- och infrastrukturarkitekter och de roller som äger och använder arkitekturen. Enterprisearkitekten tillhandahåller stödjande strukturer för ett bra samspel och interaktion, dels mellan de roller vi definierar i detta dokument och dels med IT- och verksamhetschefer, ledningen och övriga intressenter.

3.3.1.2 Ansvarsområden

Enterprisearkitektens ansvarsområden spänner över både verksamhet och teknik med fokus på att verksamheten skall ha det totala IT-stöd som bäst stödjer verksamhetens syfte.

Enterprisearkitekten ansvarar för att säkerställa det holistiska arkitekturperspektivet i den gemensamma enterprisearkitekturen för att leverera värde till organisationen och för de beslut, riktlinjer, mallar, verktyg, metoder, principer och styrmodeller som används för att bedriva arkitekturarbetet.

Vidare ansvarar arkitekten för att verksamheten får hög effekt och nytta av sina system som helhet, att man har en övergripande strategi för framtida funktioner och IT-investeringar samt att verksamhetens IT-arkitektur är kostnadseffektiv. Enterprise-arkitekten ansvarar för att balansera mål och medel, det vill säga att företaget får ut maximal nytta av de pengar som investeras inom IT.

Beroende på verksamhetens typ och organisationens storlek kan ansvaret för enterprisearkitekturen ligga hos en för ändamålet avsedd grupp eller skötas genom ett samarbete mellan de olika arkitekterna i organisationen.

3.3.1.3 Aktiviteter med typiska leverabler

Enterprisearkitekten ansvarar för att det finns en lämplig styrmodell och andra strukturer på plats för att utveckla, förvalta, planera och följa upp arkitekturarbetet. Enterprisearkitekten upprättar och förvaltar strukturer för samarbete mellan olika slags arkitekter och övriga intressenter – särskilt fokus ges till användarna av arkitekturen.

Ofta äger enterprisearkitekten strategier på flera områden inom organisationen. Detta kan vara alltifrån strategier för tekniska standarder som är viktiga för hela företaget till strategier för säkerhet och infrastruktur. En klassisk analogi är att jämföra enterprisearkitektens arbete med ett stadsbyggnadskontor som ser till att alla funktioner i en stad fungerar korrekt och optimalt med hjälp av planering, strategier och regler.

Typiska leverabler är dokumentmallar, strategier, styrmodeller, beslutsunderlag och förslag till olika förändringsinitiativ.

3.3.1.4 Kompetens

Enterprisearkitekten har följande kompetensprofil:

- Djup affärsförståelse

- Goda kommunikationskunskaper då mycket av arbetet går ut på att presentera och förklara möjligheter och konsekvenser av teknik och affärsval för verksamheten, för andra arkitekter, IT- och verksamhetschefer, samt ledning
- Förståelse för organisationens strategier, kortsiktiga som långsiktiga
- Övergripande kunskap om standarder, compliance, säkerhet och regelverk som påverkar organisationen som helhet
- Goda ledarskapskunskaper för att leda, coacha och driva team av arkitekter och andra intressenter

3.3.1.5 Samverkar med

Enterprisearkitekten samverkar med samtliga arkitektroller samt IT-chefer, ledning och övriga beslutsfattare och intressenter såsom produktägare, verksamhetsutvecklare, projektledare och leverantörer med flera.

3.3.1 Verksamhetsarkitekt

3.3.1.1 Definition

Verksamhetsarkitekten har främst ett verksamhets- och nyttoperspektiv och hjälper till att tydliggöra utmaningar och förändringar i en verksamhet. Det handlar om att ge stöd i att förklara *vad* som måste förändras och *varför* det måste ske. En verksamhetsarkitekts främsta målsättning är att hjälpa organisationen att möta nya omvärldskrav.

Verksamhetsarkitektur skapar gemensam insikt, som i sin tur skapar tydligare underlag för förändring och därmed bättre förutsättningar för att uppnå önskad verksamhetseffekt. Denna arkitektur byggs upp av modeller som beskriver verksamheten ur ett flertal olika perspektiv. Att grafiskt beskriva komplexa samband i en verksamhet med hjälp av dessa modeller blir av största vikt för en verksamhetsarkitekt.

3.3.1.2 Ansvarsområden

Verksamhetsarkitekten ansvarar för att skapa insikter samt ge stöd till verksamheten, från uttalade behov till att mäta effekter. Det handlar framförallt om stöd till ledning och strategiska produktägare i att beskriva verksamheten i hanterbara delar. På en mer operativ nivå handlar det om att tydliggöra krav ur användarens perspektiv.

Typiska frågor för en verksamhetsarkitekt är att beskriva och analysera verksamhetsprocesser, hur dessa kan förbättras, hur informationen hanteras inklusive analys av informationskvalitet. Verksamhetsarkitekten har även en viktig roll i att utmana teknikstödet så att det stöttar verksamheten på rätt sätt.

En annan viktig uppgift för en verksamhetsarkitekt är att se till att startade initiativ har en koppling till övergripande mål men samtidigt har rätt avgränsning, dvs är hanterbart små. Verksamhetsarkitekten hjälper dessutom till med att, inom olika förändringsinitiativ, lyfta blicken från aktuell och kortsiktig leverans till helhetsperspektiv för att uppnå verksamhetseffekterna.

En verksamhetsarkitekt bör vara väl bevandrad inom verksamhetens kontext – följa trender, händelser i omvärlden samt vara insatt i vad kollegor och konkurrenter i verksamhetsområdet håller på med samt ha en god förståelse för olika användarkategorier i en verksamhet.

3.3.1.3 Aktiviteter med typiska leverabler

En verksamhetsarkitekt jobbar mycket med visualiseringar och beskrivningar av en verksamhet.

- Arbetar med att tydliggöra förändringsbehov - identifierar, beskriver och analyserar behov -vilket problem finns och behöver lösas
- Säkerställer att strategier, mål och förväntade effekter är tydliga - *vad* som ska uppnås och *varför*
- Ger stöd i att planera en produkts och de tillhörande värdeströmmarnas utveckling, ser beroenden och ger stöd till att prioritera införandet både ur ett kundperspektiv och ur det interna perspektivet
- Beskriver verksamhetsförmågor genom att definiera och tydliggöra information, processer och IT system i samverkan
- Ger stöd i hela genomförandefasen, från behov till uppnådd effekt
- Ger stöd i att mäta och reflektera efter förändringen. Blev resultatet det vi hade tänkt oss? Nådde vi de förväntade effekterna?

Verksamhetsarkitekten levererar exempelvis intressentmodeller, affärsmodellbeskrivningar, förmågekartor, processmodeller, kundresekartor, begreppsmodeller, informationsmodeller samt även olika matriser och andra visualiseringar som behövs för att tydliggöra viktiga samband.

3.3.1.4 Kompetens

Verksamhetsarkitekten har följande kompetensprofil:

- Förstår verksamheten och dess information, vilka krav som ställs på den samt kan översätta detta till grova planer för IT-lösningar
- Kan skapa verksamhetsmodeller tillsammans med organisationens verksamhets-specialister, främst verksamhetsförmågor, processer, information och hur dess koppling till system ser ut
- Har djup förståelse för organisationens huvudsyfte och den domän där organisationen verkar. Är insatt i det politiska läget inom organisationen och har goda ledaregenskaper
- Har djupa kunskaper inom förmåge, process-, begrepps- och informationsmodellering samt kravhantering. Även affärsmodelldesign, målmodellering och tjänstedesign är viktiga verktyg att behärska.
- Har övergripande kunskap om IT-förmågor och nuvarande IT-landskap, dess komplexitet samt vilka möjligheter och begränsningar detta skapar i olika scenarier

- Förmåga att leda workshops med både verksamhets- och IT-experter som deltagare

3.3.1.5 Samverkar med

Verksamhetsarkitekten samverkar med verksamhetsexperter såsom ledning, affärsutvecklare, produktägare och användare på olika nivåer. De behöver också ha dialog med kravanalytiker, tjänstedesigners, UX-strateger och data scientists om sådana roller finns i verksamheten. En verksamhetsarkitekt stödjer även lösningsarkitekten vid analys av olika möjliga IT-lösningar samt kan vara kravställare mot utvecklare och testare.

3.3.2 Lösningsarkitekt

3.3.2.1 Definition

En lösningsarkitekt arbetar med att planera realiseringen av IT-lösningar baserat på verksamhetens behovsbild och med förutsättningar från existerande IT-tjänster i organisationen.

En produkt eller lösning står sällan ensam, utan är snarare oftast en del av en helhetslösning i en organisations arkitektur. Därför är den specifika lösningens gränssnitt mot omvärlden av största vikt för lösningsarkitekten. Lösningsarkitekten kan ofta sägas fokusera på lösningar som spänner över flera olika system och processer.

3.3.2.2 Ansvarsområden

Lösningsarkitekten ansvarar för att IT-lösningar realiseras på ett korrekt sätt i enlighet med verksamhetens krav och i förhållande till andra IT-lösningar, samt att lösningen ska ha rätt livslängd utifrån verksamhetens behov.

Lösningsarkitekten säkerställer att de företagsövergripande arkitekturprinciperna och riktlinjer kring standarder följs i den tekniska arkitekturen, samt att återanvändning av funktionalitet sker om tillämpligt. Lösningsarkitektens intresseområde är således både att säkerställa det aktuella förändringsinitiativets framgång och möjligheten att förvalta lösningen samt att se till att företagets övergripande strategier följs.

En lösningsarkitekt har djup kunskap om de betydande kvalitetsegenskaperna och kan balansera dem mot de funktionella kraven och bereda underlag för nödvändiga prioriteringar och kompromisser.

Lösningsarkitekten ansvarar tillsammans med verksamhetsarkitekten för att säkerställa att de tekniska lösningarna utgår från och integreras med verksamhetsarkitekturen.

Beroende på placering på skalan verksamhet – teknik kan lösningsarkitektens också anta rollerna verksamhets-, infrastruktur- respektive mjukvaruarkitekt.

3.3.2.3 Aktiviteter med typiska leverabler

Lösningsarkitektens typiska aktiviteter och leverabler är följande:

- Säkerställer att lösningens kvalitetsegenskaper (såsom prestanda, skalbarhet, robusthet, förvaltningsbarhet och flexibilitet) adresseras och vägs mot funktionella krav
- Ser till att det finns en spårbarhet mellan lösningskrav och verksamhetsbehov
- Fokuserar på helheten – inte bara att lösningen gör saker rätt, utan även rätt saker
- Genomförande av arkitekturgranskningar

Lösningens arkitekten är ansvarig för helhetslösningens arkitekturella vyer, där exempelvis integration är ett av de viktigaste perspektiven. Exempel på leverabler kan vara scenariobeskrivningar, tjänstegränssnitt och informationsmodeller.

3.3.2.4 Kompetens

Lösningens arkitekten har följande kompetensprofil:

- Förmåga att omsätta verksamhetsarkitekturen till hållbara tekniska lösningar
- Djup teknisk kompetens
- Djup och bredd – övergripande kunskap inom IT och teknik, men även inom specialiseringar såsom till exempel infrastruktur, datamodellering eller tjänsteorientering
- Förmåga till helhetssyn
- Bedömningar av realiseringsalternativ (lönsamhetsbedömningar), exempelvis köpa, bygga själv eller en kombination därav
- God ledarskapsförmåga då lösningens arkitekten sällan är direkt chef för de personer som är inblandade i olika förändringsarbeten
- God kommunikationsförmåga för att kunna diskutera frågeställningar och motivera val av lösning, både med tekniska specialister och personer utan teknisk kunskap
- Goda kunskaper i utvecklingsprocessen och dess steg. Kunskap om utvecklingsverktyg och annan teknik så som databas, utvecklingsramverk, tredjepartsprodukter med mera
- Bidrar till kontinuerlig integration och leverans inom ramen för förändringsarbeten

3.3.2.5 Samverkar med

Lösningens arkitekten samverkar med verksamhetsarkitekter och utvecklingsteam (mjukvaruarkitekt), samt med enterprise- och infrastrukturarkitekter.

3.3.3 Mjukvaruarkitekt

3.3.3.1 Definition

En mjukvaruarkitekt arbetar med att strukturera och designa mjukvaror så att de uppfyller både funktionella krav och de olika arkitekturella kvalitetsegenskaperna som ställs på systemen. Mjukvaruarkitekten deltar ofta aktivt i programutvecklingen.

Mjukvaruarkitekten arbetar vanligen på en mer detaljerad nivå än lösningssarkitekten, varvid rollen kan ses som en specialisering av lösningssarkitektens.

3.3.3.2 Ansvarsområden

Mjukvaruarkitekten ansvarar för att mjukvaran hålls ihop och att den är i det skick den bör vara relaterat till sin position i livscykeln. I detta ingår att säkerställa att valda mönster används, samtidigt som det är av vikt att kunna jämkä olika behov inom mjukvaran.

Beroende på mjukvaruarkitektens huvudsakliga inriktning så varierar ansvarsuppgifterna något:

- Verkar i huvudsak inom ett enskilt projekt eller förändringsinitiativ med uppgift att fokusera på projektets framgång med hänsyn tagen till verksamhetens uppsatta strategier och riktlinjer
- Tar i huvudsak tekniskt ansvar för en specifik produkt eller ett specifikt system inom en verksamhetsdomän och säkerställer livscykeln för det systemet inklusive förvaltning med mera

Ytterligare ett ansvarsområde är att säkerställa att mjukvaran är möjlig att installera, uppgradera, förvalta och övervaka samt att rätt kompetens för detta finns.

På den detaljerade nivån ansvarar mjukvaruarkitekten för att realiserade komponenter inom till exempel ett projekt, både ramverk- och verksamhetskomponenter, kan återanvändas och återföras till lösningssarkitekturen.

En mjukvaruarkitekt är ofta en viktig medlem i ett utvecklingsteam med detaljerad kunskap om just den produkt eller det system som skall förändras eller utvecklas. Det är också en roll som i större utsträckning än övriga arkitektroller antas snarare än tilldelas, enligt agila självorganiserande principer. Mjukvaruarkitekten agerar ofta så kallad technical lead. I detta ingår att utöva mentorskap för utvecklare i utvecklingsteam.

Mjukvaruarkitekten har på skalan verksamhet – teknik en tydlig övervikt mot teknik.

3.3.3.3 Aktiviteter med typiska leverabler

Mjukvaruarkitekten fungerar som expert för en eller flera mjukvaror i diskussion med lösningssarkitekten runt nya lösningar.

Exempel på leverabler som mjukvaruarkitekten tar fram är scenariobeskrivningar, datamodeller, klassdiagram, rekommendationer för designmönster samt beskrivning av tänkt livscykel och förvaltning.

3.3.3.4 Kompetens

Mjukvaruarkitekten har följande kompetensprofil:

- Design- och konstruktionsmönster
- Djup teknisk kunskap, särskilt i de tekniker som används inom mjukvaran
- God kunskap inom programvaruutveckling och de utvecklingsspråk som är relevanta i sammanhanget
- God kunskap inom infrastruktur, design för skalbarhet och alternativa driftslösningar
- Förståelse för den verksamhet och det tekniska sammanhang där mjukvaran finns och verkar
- Ofta specialist på någon av de ledande utvecklingsplattformarna eller på någon specifik produkt

3.3.3.5 Samverkar med

Mjukvaruarkitekten samverkar med lösningsarkitekter, infrastrukturarkitekter, utvecklingsteam, kravanalytiker, slutanvändare, projektledare, produktägare och testledare med flera.

3.3.4 Infrastrukturarkitekt

3.3.4.1 Definition

En infrastrukturarkitekt arbetar med att strukturera och föreslå den infrastruktur som matchar organisationens behov, med andra ord att designa och optimera det möjliggörande IT-landskapet. Ett IT-landskap som över tid blir alltmer komplext och idag omfattar till exempel val mellan molntjänster och egen datalagring (on-premise) eller en kombination därav.

Med infrastruktur menar vi hårdvara, nätverk, tekniska plattformar och verktyg för systemövervakning med mera. Men den innefattar även en del mjukvara som blivit såpass standardiserad eller dold att den fungerar som en del av verksamhetens infrastruktur, såsom operativsystem, e-postserver, säkerhetslösningar etcetera. Infrastrukturarkitekten ansvarar för hur dessa infrastrukturkomponenter påverkar de olika kvalitetsegenskaperna (icke-funktionella kraven).

En infrastrukturarkitekt blir inblandad i de flesta IT-relaterade förändringsinitiativ men även i löpande drift och förbättringar. Infrastrukturarkitektur är en leverantörsfunktion i större utsträckning än övriga typer av arkitektur.

3.3.4.2 Ansvarsområden

En infrastrukturarkitekt är ansvarig för infrastrukturens arkitekturella vyer, vilket innebär en visualisering av infrastrukturens komponenter för arkitektens olika intressenter. Detta medför också att infrastrukturen blir tillgänglig för lösningsarkitekten, samt i sin tur bidrar till enterprisarkitekturen.

Infrastrukturarkitekten är också ansvarig för hur olika mjukvara överlämnas, driftsätts och övervakas i driftorganisationen, till exempel enligt ITIL-processer.

En infrastrukturarkitekt säkerställer att organisationen har rätt IT-infrastruktur för verksamhetens syfte, samt att infrastrukturen hålls uppdaterad i en lagom takt för organisationens behov. Vidare säkerställer infrastrukturarkitekten också att tillämpliga styrmodeller finns uppsatta, samt tillhandahåller dokumentation av infrastrukturen.

Infrastrukturarkitekten positionerar sig åt det tekniska hållet på skalan verksamhetsteknik, men har även verksamhetens behov för sina ögon.

3.3.4.3 Aktiviteter med typiska leverabler

Infrastrukturarkitektens typiska aktiviteter och leverabler är följande:

- Deltagande vid uppstart av förändringsinitiativ för att säkerställa att infrastrukturlösningar ligger i linje med utvecklingsplaner.
- Kapacitetsberäkning med modeller för skalning
- Bedömning av driftsalternativ (såsom egen hall, molntjänster och virtualisering med mera) beroende på kvalitetsegenskaper
- Arbete med upphandlingar inom området ICT (informations- och kommunikationsteknik)
- Infrastruktur som möjliggör snabbare och mer automatiserad driftsättning
- Kostnadsberäkningar för olika lösningar och visa hur olika kvalitetsegenskaper påverkas av krav, kostnad och utav varandra
- Fysiska vyer av lösningar, nätverkskartor, proof of concepts, övervakning, tekniska riktlinjer (exempelvis runt autentisering, databas, applikationsservrar och servicebussar) och styrmodeller runt infrastruktur etcetera

3.3.4.4 Kompetens

Infrastrukturarkitekten har följande kompetensprofil:

- God kunskap inom flera tekniska domäner
- Kunskap om hur kvalitetsegenskaper påverkas av olika infrastrukturlösningar
- Förståelse för olika behov av infrastruktur inom en verksamhets olika delar
- Kunskap om molninfrastruktur och hybrida lösningar

3.3.4.5 Samverkar med

Infrastrukturarkitekten samverkar med enterprisearkitekten för långsiktiga mål samt med lösningsarkitekter, mjukvaruarkitekter, nätverkstekniker och hårdvaruexperter med flera. Är många gånger specialiserad och expert på till exempel molnlösningar, nätverk eller säkerhet.

3.3.5 Relation till Iasa Globals roller

Iasa Global har historiskt sett fokuserat på att bygga en taxonomi av förmågor som gäller oavsett av (IT-)arkitektroll. I anslutning till dessa förmågor har man sedan talat om olika specialiseringar av arkitektur, snarare än renodlade arkitektroller. Denna taxonomi lyder under namnet "IT Architecture Body of Knowledge" (ITABoK) och

vilar på fem områden av baskunskaper. Vi refererar här till dom engelska benämningarna (se även kap 3.2 *Gemensamt för alla arkitekter* ovan):

- Business Technology Strategy
- IT Environment
- Design
- Quality Attributes
- Human Dynamics

Det viktigaste av dessa basområden är Business Technology Strategy, det vill säga förmågan att leverera strategiskt värde till verksamheten. Men sedan tidigare utgåva av de svenska definitionerna har även Iasa Global entydiga rolldefinitioner. Dessa roller är fyra tydliga specialiseringar:

- Business architect
- Information architect
- Infrastructure architect
- Software architect

Samt rollerna:

- Enterprise architect
- Solution architect

Alla arkitekturella basområden gäller alla typer av arkitekter oavsett specialisering. En enterprisearkitekt behöver övergripande förståelse för alla fyra definierade specialiseringar.

Sedan tidigare utgåva har nu även lösningsarkitekten tillkommit bland Iasa Globals definitioner. En tolkning man kan göra av den internationella definitionen är att rollen lösningsarkitekt antas av någon av de fyra specialiseringarna inom ramen för en tillfällig leveransorganisation, såsom ett förändringsinitiativ, projekt eller program. Det är i sig inte ett felaktigt antagande att göra enligt definitionen i detta dokument heller, då lösningsarkitektens kompetens tangerar flera andra rolldefinitioner (se bilden i kap 3.1.2). Lösningsarkitekten arbetar ibland utifrån ett projektfokus. Vi anser dock att lösningsarkitekten är en kompetensroll i sig, med för rollen definierade unika kompetenser. Vi vill heller inte knyta en kompetensroll till en tillfällig organisation, vilket också rimmar illa med idén om arkitekten som en del av ett beständigt team.

Vi finner det nödvändigt att sätta de internationella definitionerna i relation till definitionerna i detta dokument, samt att motivera eventuella avvikelser. I tabellen nedan redovisas hur Iasa Swedens definitioner förhåller sig till Iasa Globals roller.

Iasa Global Roll	Iasa Sweden Kompetensroll
Enterprise Architect	Enterprisearkitekt. Dessa två begrepp matchar varandra helt.
Software Architect	Mjukvaruarkitekt. Dessa två begrepp matchar varandra till stor del. I den svenska versionen definieras emellertid mjukvaruarkitekten som en specialisering av lösningsarkitekten och arbetar mer operativt.
Solution Architect	Lösningsarkitekt. Dessa två begrepp matchar varandra till stor del. I den svenska definitionen definieras dock lösningsarkitekten som en egen kompetensroll, medan enligt Iasa Globals definition kan rollen antas av någon av specialiseringarna i en leveransorganisation (till exempel projekt, program, initiativ)
Infrastructure Architect	Infrastrukturarkitekt. Dessa två begrepp matchar varandra helt.
Information Architect och Business Architect	Verksamhetsarkitekt. I Sverige är det vanligare att man fokuserar på information i kombination med processer och rollen verksamhetsarkitekt är vedertagen för detta. Specialiseringen enligt Iasa Global finns dock i Sverige i form av informationsarkitekter samt processarkitekter.

4 Relaterade roller

Det finns många titlar på arkitekter och närbesläktade roller som tangerar arkitektområdet. Nedanstående lista är exempel på förekommande roller och hur dessa överensstämmer med lasa:s definitioner. Vissa roller är angränsande, andra specialiseringar av eller synonymer till lasa:s definitioner.

Relaterade roller	Arkitekturroller				
	Verksamhet	Lösning	Infra	Mjukvara	Enterprise
Affärsarkitekt	x				x
Chefsarkitekt					x
Informationsarkitekt	x				
Processarkitekt	x				
Domänarkitekt	x	x			x
Områdesarkitekt ^{Ny}	x	x			x
Digital-arkitekt ^{Ny}	x	x			x
IT-arkitekt	x	x	x	x	x
AI-arkitekt ^{Ny}		x		x	
Big Data arkitekt ^{Ny}		x	x		
Molnarkitekt ^{Ny}		x	x	x	
Säkerhetsarkitekt ^{Ny}	x	x	x	x	x
Integrationsarkitekt		/	x	x	
Produkt/plattforms-arkitekt			/	x	

Relaterade roller	Arkitekturroller				
	Verksamhet	Lösning	Infra	Mjukvara	Enterprise
Systemarkitekt				x	
Applikationsarkitekt				x	
Servicearkitekt ^{Ny}		x		x	
BI-arkitekt ^{Ny}	/	x			

/ - Tangerar området

- **Affärsarkitekt** – En affärsarkitekt stödjer organisationens ledning i arbetet med att analysera marknaden, definiera önskad position, skapa och transformera affärsmodeller, processer och värdenätverk så att organisationens och teknikens möjligheter utnyttjas lönsamt. Affärsarkitekten arbetar nära organisationens affärsutvecklare och därmed strategiskt närmare affären än verksamhetsarkitekten.
- **AI-arkitekt** – AI-arkitekt är en specialisering inom lösningsarkitektur. Rollen kräver vidare en djup förståelse för den information och den infrastrukturteknologi som krävs för att ta fram lösningar baserade på maskininlärning.
- **Applikationsarkitekt** – Täcks av mjukvaruarkitektens roll enligt detta dokument
- **BI-arkitekt** – Specialisering inom lösningsarkitektur med fokus på data- och Data Warehouse arkitektur.
- **Big Data arkitekt** – Big Data arkitekt är en specialisering inom lösningsarkitektur. Rollen kräver en djup förståelse för de utmaningar som uppstår med Big Data. Arkitekten har erfarenhet av specifika plattformar för ändamålet och är länken mellan organisationens behov Data Scientists och Data Engineers.
- **Chefsarkitekt** – Den person som samordnar och leder organisationens arkitekturarbete. Denna person är ofta den som leder enterprisearkitekturfunktionen men kan också vara samordnare för ett forum utsett till att koordinera arkitekturarbetet. Dagens digitalisering skapar en förändringstakt utan motstycke. Det ligger därför i rollens ansvarsområde att skapa en struktur som möjliggör innovation, agilitet och värdeskapande.
- **Digital-arkitekt** – Är verksamhets- och lösningsarkitekt som, driven av kundupplevelsen, använder teknologi för att transformera affären.
- **Domänarkitekt** – Rollen inbegriper ofta en kombination av verksamhets- och lösningsarkitekt med en specialisering mot någon av organisationens verksamhetsdomäner. Arkitekturfokuset kan ibland vara mer mot den ena arkitektrollen. Även om rollen vanligtvis fokuserar på verksamhetsdomäner kan den ibland ha en annan skärning såsom integration, digitalisering etcetera.

- **Informationsarkitekt** – En specialisering av verksamhetsarkitektrollen som fokuserar på den delmängd av arkitektarbetet som rör informationshanteringen. Inom det området säkerställer informationsarkitekten frågorna både med verksamhetsarkitekten och lösningsarkitekten och täcker därigenom spannet från verksamhet till teknik.
- **Integrationsarkitekt** – En mjukvaruarkitekt med fokus på integrationer mellan olika system och med fördjupad kunskap inom integrationsmönster, integrationsplattformar och de kvalitetsattribut som behöver tas hänsyn till.
- **IT-arkitekt** – Generell benämning som omfattar samtliga arkitektroller definierade i detta dokument.
- **Molnarkitekt** – Molnarkitekt är en specialisering inom lösningsarkitektur. Rollen ansvarar bland annat för molnarkitekturkomponenter såsom beräkningskapacitet, front-end plattformar, servrar, lagring och de nätverk som krävs.
- **Områdesarkitekt** – Se domänarkitekt
- **Processarkitekt** – Fokuserar liksom informationsarkitekten på en delmängd av arkitekturarbetet, nämligen processer. Processarkitekten arbetar fram och säkerställer sina resultat tillsammans med både verksamhetsarkitekten, affärsarkitekten och lösningsarkitekten för att säkerställa hela spannet från affär och organisation till verksamhet och teknik.
- **<Produkt>-/plattformarkitekt** – Med en <produkt>-arkitekt menas exempelvis Sharepointarkitekt, Webspherearkitekt, ERP etcetera. Detta är en specialistroll som närmast kan liknas med mjukvaruarkitekten.
- **Servicearkitekt** – Service arkitekt eller tjänstearkitekt. Planerar och designar tjänster. Kan till viss del ses som en specialisering av en verksamhetsarkitekt och en lösningsarkitekt beroende på tjänstens omfattning.
- **Systemarkitekt** – Täcks av mjukvaruarkitektrollen i detta dokument.
- **Säkerhetsarkitekt** – En specialisering av samtliga övriga roller med fokusering på olika aspekter av säkerhet. Kan ha fokus på exempelvis informations-säkerhet, infrastruktur eller mjukvarusäkerhet.

5 Övrigt

5.1 Hur kommer detta leva vidare

Detta dokument skall revideras med jämna mellanrum. Revisionen skall se över rolldefinitionerna, innehåll och exempel samt uppdatera dokumentet med hänvisningar till mer läsning.

5.2 Definitioner

Följande definitioner har använts i materialet:

- **Digitalisering** – Verksamhetsutveckling med hjälp av digital teknik
- **Enterprise** – Arbetsgruppen har valt att inte översätta enterprise eller enterprisearkitektur i enlighet med OpenGroups rekommenderade översättningar för arkitekturrelaterade termer. Med enterprise menas kombinationen av verksamhetens syfte och dess organisation och arbetssätt att uppnå sina syften. Exempel på enterprise är ett företag, en stiftelse eller en myndighet.
- **IT** – Omfattar både verksamhet och teknik. Brygga emellan teknik och verksamhet
- **Kompetensroll** – En samling förmågor och kompetens som har grupperats till en roll. Denna roll är skild från titlar och är ofta skild från anställningsroll även om de kan sammanfalla. En kompetensroll kan verka inom en eller flera domänroller
- **Organisation** – För att materialet skall fungera både för företag, myndigheter och andra verksamheter så används konsekvent ordet organisation inom detta dokument och skall läsas som synonym till företag etcetera beroende på läsarens referens.
- **Projekt** – I detta dokument har ordet projekt använts som samlingsnamn för program, projekt, förändringsinitiativ, implementering etcetera
- **Teknik** – Har i detta dokument använts liktydigt med IT-relaterad teknik, eller digital teknik.
- **Verksamhet** – De aktiviteter organisationen genomför för att uppnå sina syften

6 Referenser

6.1 Arbetsgrupp

Tabellen nedan listar deltagarna i projektgruppen som tagit fram det här dokumentet.

Person	Företag
Anders Larsson	Inera
Johanna Värild	Forefront
Ulrika Thor	Tieto
Christer Ogenstad	Novatrox Group
Per-Erik Padrón	Perago

Dessa deltagare har kollektivt personliga erfarenheter från samtliga definierade kompetensroller och domänroller.

Följande personer deltog i arbetsgruppen för 2012 års uppdatering: Anders Larsson, Annelie Wiberg, Eva Kammerfors, Jonas Toftefors, Kerstin Jonsson och Per-Erik Padrón.

Dokumentet godkändes av Iasa:s styrelse för publicering 2020-02-14.

Vi vill rikta ett varmt tack till alla som frivilligt granskat, kommenterat och därmed bidragit till ett bättre slutresultat.